

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL of the journal / URL časopisu: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Author(s) / Autor(i): Dominika Tlapáková – Daniel Šárovec
Article / Článok: Vliv registrace na volební účast v USA: Komparativní perspektiva a případ státu Wisconsin
Publisher / Vydavateľ: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica
DOI: <https://doi.org/10.24040/politickevedy.2021.24.1.34-69>

Recommended form for quotation of the article / Odporúčaná forma citácie článku:

Dominika Tlapáková – Daniel Šárovec. 2021. Vliv registrace na volební účast v USA: Komparativní perspektiva a případ státu Wisconsin. In *Politické Vedy*. [online]. Vol. 24, No. 1, 2021. ISSN 1335 – 2741, pp. 34-69. Available at: DOI: <https://doi.org/10.24040/politickevedy.2021.24.1.34-69>

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu Politické vedy. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

VLIV REGISTRACE NA VOLEBNÍ ÚČAST V USA: KOMPARATIVNÍ PERSPEKTIVA A PŘÍPAD STÁTU WISCONSIN¹

VOTERS' REGISTRATION AND ITS EFFECT ON TURNOUT IN USA: A COMPARATIVE PERSPECTIVE AND THE STATE OF WISCONSIN CASE

Dominika Tlapáková – Daniel Šárovec*

ABSTRACT

The right to vote is one of the fundamental rights of citizens in democratic countries. In the United States of America, however, this action is preceded by the obligation to register. Election registrations are still seen as a limiting element of electoral law. This work aims to find out how the process of registration changed in the past. Another crucial question is what influenced the number of registered citizens and voter participation in the presidential elections in 2016. The first part deals with federal electoral registration reforms and looks at the current situation. The second part consists of research in which the relationship determination is utilized by the Pearson correlation coefficient. In addition to the comparison, the text chose to analyse the Wisconsin case. The work concludes that the ratio of registered age to eligible voters has not increased, although the demographic curve continues to rise. In the case of factors that may affect the number of the registered, the direct relationship has not been established. On the contrary, a direct correlation has been shown in the case of the same factors with the turnout in the presidential election year.

* Mgr. Dominika Tlapáková je absolventkou Katedry politologie, Institut politologických studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova, Pekařská 16, 158 00 Praha, Česká republika, e-mail: DomisTlapis@gmail.com.

PhDr. Daniel Šárovec působí jako interní doktorand na Katedře politologie, Institut politologických studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova, Pekařská 16, 158 00 Praha, Česká republika, e-mail: daniel.sarovec@fsv.cuni.cz.

DOI: <https://doi.org/10.24040/politickevedy.2021.24.1.34-69>

¹ Text vznikl v rámci programu Progres Univerzity Karlovy Q18 – *Společenské vědy: od viceoborovosti k mezioborovosti*. Text vychází ze zjištění prezentovaných v diplomové práci Mgr. Dominiky Tlapákové s názvem *Vliv registrace voličů na volební účast v USA* úspěšně obhájené na IPS FSV UK v roce 2018, přičemž je příslušně doplněn, rozšířen a upraven.

Key words: USA, elections, voter registration, voter turnout, voter reforms, same day registration, Election Day voter registration, voter barriers

Úvod

Všeobecné, rovné, přímé a tajné hlasování jsou elementárními ústavními zásadami volebního práva. Ostatně, samotné právo volit patří k základním právům občanů v každé demokratické zemi. *Spojené státy americké* (USA) jakožto hlavní objekt této studie v tomto směru netvoří výjimku. Nejen na pozadí politických událostí posledních let se čas od času objevují diskuze o tom, zda tohoto volebního práva mohou a mají využívat všichni stejně.

Občané USA si každé čtvrté úterý v září připomínají takzvaný *Národní den volební registrace*². Dobrovolníci a aktivisté z různých organizací či politických stran šíří po celé zemi informace o povinnosti registrací³ a vysvětlují jejich zákonné podmínky pro daný stát. Ačkoli země prošla několika volebními reformami, stále se někdy hovoří o neférovosti voleb a často i o diskriminaci menšin. Vítěz prezidentských voleb z roku 2016 **Donald Trump** dokonce v souvislosti s registracemi zmiňoval volební podvody, které však dosud nebyly plně prokázány.⁴ Část veřejnosti i někteří politologové se domnívají, že nutnost registrace před samotným hlasováním, která byla poprvé zavedena v roce 1801 v Massachusetts, se stala pro tento typ kritiky výraznou překážkou. A právě na volební registrace a jejich dopadem cílí i tato studie.

V USA musí všichni potenciální voliči provést registraci sami. Pravidla pro registrování se v každém ze států liší. Všechny státy se shodují v základních požadavcích – voličem se může stát občan USA starší 18 let. Státy mohou zadat požadavek trvalého bydliště a deadline, po kterém se volič již nemůže registrovat. Volit naopak nemohou lidé bez amerického občanství, odsouzení a mentálně postižení.⁵ Ve všech státech platí, že se občané mohou registrovat osobně. K 27. lednu 2020 měli lidé možnost registrace online v 39 státech a Kolumbijském distriktu, někde funguje automatická registrace při žádosti o řidičský průkaz.⁶ Od

² Neboli *National Voter Registration Day*.

³ Ve smyslu volebních registrací (*voter registration*) – jedná se tedy o požadavek státu, aby se jeho občané registrovali před hlasováním ve volbách. (Collinsdictionary.com, 2020)

⁴ Tyto trendy lze analyzovat v kontextu obecnějších vývojových vzorců politického systému – například v kontextu populistických apelů (např. Hawkins, Littvay, 2019), případně v kontextu tzv. e-demokracie (např. King, 2019, LeRoux, Fusi, Brown, 2020 nebo Šárovec, 2020, s. 70). Ani jedna ze zmíněných rovin však není primárním analytickým cílem tohoto textu.

⁵ Jednotlivá pravidla se opět liší.

⁶ Viz stránky jednotlivých států.

70. let některé státy disponují možností registrovat se v den voleb, případně během dřívějšího hlasování (*early voting*).

Text se zaměřuje na otázku, jakým způsobem ovlivnily tři stěžejní volební reformy počet registrovaných v celých USA a co ovlivnilo počet registrovaných, respektive volební účast v prezidentských volbách 2016.⁷ Hlavní hypotézou je, že volební reformy zvýšily počty registrovaných. Dílčí hypotéza předpokládá, že zjednodušující reformy⁸ napomohly ke zvýšení počtu registrovaných v roce 2016 a v konečném důsledku zvýšily v tomtéž roce volební účast. Proto se článek primárně zabývá zejména těmito volbami.

1. Teoretické aspekty determinující volební účast

Na volební účast a faktory, které ji ovlivňují, je možno nahlížet z mnoha úhlů.⁹ Například **Michael M. Gant** ve své knize z roku 1991 poukazuje celkem na tři typy faktorů ovlivňující volební účast: jde o *legislativní faktory*, kterými se zabývá tento text, dále *psychologické faktory* a *osobní* či *demografické faktory*. **Gant** k legislativním faktorům zahrnuje volební daně a zkoušky z ústavy, včetně testů gramotnosti, a požadavky trvalého bydliště a registrační požadavky. (Gant, 1991, s. 87-91)

Text též vychází z přístupu **Richarda G. Niemiho** a **Herberta F. Weisberga**, kteří rozdělují pohledy politologů na dva tábory – na ty, kdož v neúčasti na hlasování vidí výsledek institucionálních změn¹⁰, a na ty, kteří vnímají neúčast jako důsledek oslabené organizace politických stran a mizející soutěživosti mezi nimi. (Niemi, Weisberg, Kimball, 1984)

Je nutné se více zabývat prvním pohledem. Podle **Niemiho** a **Weisberga** je to především právně-institucionální teorie, která vidí pokles volební účasti v reformách. Už první reformy zamezující podvodům s hlasy za mrtvého či opakovaným hlasováním znamenaly logicky méně voličů. Ženy po obdržení volebního práva, kterého nabyly po přijetí devatenáctého dodatku, nešly k volebním schránkám ihned. Počty hlasujících žen začaly růst až v průběhu 20. a 30. let téhož století. Ačkoli se jedná o rozdílné situace, efekt byl stejný.

⁷ Po prezidentských volbách v listopadu 2016 se stala volební registrace hojně řešeným problémem.

⁸ Např. možnost registrace v den voleb, automatická registrace aj.

⁹ Podle Ruia Antuna lze definovat tři hlavní směry výzkumu: sociologický model, psychosociální model a teorii racionální volby. (Antunes, 2010)

¹⁰ Právě na tuto dimenzi se studie zaměřuje.

Následkem reform byl „okamžitý a relativně dlouhotrvající pokles ve volební účasti.“ (Niemi, Weisberg, Kimball, 1984, s. 25)¹¹

2. Volební registrace a federální volební reformy

Volební registrace je v současnosti až na jedinou výjimku povinným předpokladem pro výkon hlasovacího práva ve všech státech USA (srov. s Reilly, Ulbig, 2018). V samotných počátcích existence USA tomu tak ovšem nebylo. Registrace jako taková součástí ústavy nebyla a není doposud. Oddíl 4 prvního článku ústavy nicméně udává, že dobu trvání, místo i postup voleb stanovují zákonodárné sbory jednotlivých států.¹² Prvním státem, který zavedl povinnost registrací, bylo v roce 1801 Massachusetts. (Dudley, Gitelson, 2002; Tokaji, 2008)

Pověřenci každého města či plantáže byli povinni připravit seznam kvalifikovaných voličů. Seznamy byly poté předány volebním komisím, byly zveřejněny a před každými novými volbami revidovány. Pro účely revize se volební komise setkaly v den voleb, aby vyslechly žádosti o registraci. Registrace se poté rozšířily i v dalších státech, a to především jako ochrana proti podvádění při volbách; zejména měly zabránit opakovanému hlasování a hlasování za zemřelé.¹³ (Rothman, 2016)

¹¹ George Bigham Powell ml. poukazuje na tři důležité institucionální faktory: vliv zákonů o povinné volbě, nepřímé efekty proporční reprezentace a typ fungujících registračních systémů. Dle něj legislativní nastavení ovlivňovalo volební účast například penalizacemi za neúčast u voleb, což způsobilo mezi státy rozdíl ve volební účasti o až 10 %, existenci automatické registrace a většinovým, či proporčním volebním systémem. (Niemi, Weisberg, Kimball, 1984)

¹² Z toho vyplývá, že je v pravomoci každého jednotlivého státu unie stanovit si vlastní úpravu pro způsob registrace.

¹³ V naprosté většině států vycházely volební zákony vsříc většinovému bělošskému obyvatelstvu, třebaže i před občanskou válkou existovalo několik států na severu, které poskytovaly černochům, nebo alespoň jejich části, možnost registrovat se, a následně hlasovat. Občanská válka přivedla diskuzi ohledně volebního práva zpět na národní scénu. Probíral se zejména problém černošské komunity, a také míra zapojení federální vlády. Začaly vznikat první petice a pořádaly se akce pro podporu plného volebního práva pro Afroameričany. Tyto snahy měly největší podporu na Severu, ovšem v celonárodním měřítku, a obzvláště na Jihu byla většina proti (srov. Keyssar, 2009, s. 87-88)

Historicky se objevily významné proměny legislativního prostředí.^{14,15,16} Státy začaly využívat legislativní opatření k redukcí síly černošských voličů, například prostřednictvím *gerrymanderingu*. Rovněž přijímaly tzv. *Jim Crow zákony*.¹⁷ Na počátku 20. století se proti diskriminaci významně postavil Nejvyšší soud.¹⁸

Zákon o volebních právech (Voting Rights Act) z roku 1965 (VRA, 1965) znamenal pro volební proces zásadní a dlouho očekávanou změnu.¹⁹ Jednalo se o první významný zákon přijatý federální vládou, který se zabýval přístupem menšin k volbám, a je obecně považován za nejúspěšnější přijatý zákon o občanských právech vůbec. Upřesnil patnáctý dodatek Ústavy USA.²⁰ Zákon byl

¹⁴ Prvním krokem ke změně bylo přijetí zákona ukončujícího rasovou podmínku pro hlasování v místních volbách v Kolumbijském distriktu. Následovalo přijetí *Rekonstrukčního zákona (Reconstruction act)* v březnu 1867. Ten Kongresu poskytl potřebnou zbraň v boji za rozšíření volebního práva. Rozhodující silou v tomto boji byla Republikánská strana, která musela vyčkat na ideální rozložení sil v Kongresu, a která zároveň v zajištění volebního práva menšinám viděla jedinou cestu ke svému možnému budoucímu úspěchu. (Keyssar, 2009, s. 91-92)

¹⁵ Dne 26. 2. 1869 byl přijat patnáctý dodatek ústavy. Ten garantoval, že „*právo občana USA volit mu nesmí být odepřeno nebo zmenšeno Spojenými státy ani žádným státem z důvodu rasy, barvy, nebo předchozího stavu otroctví.*“ Původní návrh zahrnoval také zákaz diskriminace na základě vzdělání nebo testů gramotnosti, ovšem v konečném znění zákona bylo toto vypuštěno. Dodatek také kriminalizoval nedodržování tohoto práva. (Dudley, Gitelson, 2002, s. 3; Keyssar, 2009, s. 100-101)

¹⁶ To se ovšem nelíbilo bělošskému obyvatelstvu, které se cítilo ohroženo. Vznikaly tak různé organizace a spolky bojující proti přijetí těchto zákonů (například Ku Klux Klan nebo Rytíři bílé kamélie). Zejména na Jihu bylo obyvatelstvo zatýkáno, mláceno či vražděno. Problém násilí namířeného proti aktivistům či občanům uplatňujícím svá práva přetrvával až do 20. století. (Abramowitz, 2004, s. 8)

¹⁷ Zákony zavádějící omezující překážky pro menšiny, jakými byly například volební daň, testy gramotnosti, požadavek trvalého pobytu, komplikovaný registrační proces či písemné osvědčení dobrého charakteru. Voliči také mohli být diskvalifikováni pro tzv. zločiny morální újmy. Úředníkům byla dána volnost v posuzování jednotlivých registrací. Jelikož v Kongresu nebyla dostatečná podpora pro přijetí volebního zákona, vše se vrátilo do rukou států samotných. To všechno mělo za následek opětovné snížení počtu registrovaných mezi menšinami. (Dudley, Gitelson, 2002, s. 3; Keyssar, 2009, s. 105-106, 111)

¹⁸ Například v soudním sporu *Smith v. Allwright*, 321 U.S. 649 (1944) byly napadeny tzv. bílé primárky v Texasu a soudy rušily některé omezující zákony přijaté převážně ve státech amerického Jihu. V letech 1957, 1960 a 1964 byly přijaty další zákony iniciované Kongresem. (viz Dudley, Gitelson, 2002, s. 3)

¹⁹ Důsledkem VRA bylo enormní zvýšení procenta černošských voličů v jižanských státech po další dvě dekády. Zvýšilo se také množství zvolených menšinových zástupců do různých pozic. (Saltman, 2008, s. 143, Abramowitz, 2004, s. 21-23)

²⁰ Zakazoval možnost odmítnout voliče na základě jeho neúspěchu v testu gramotnosti, osvědčení morálního charakteru, záruku jiným voličem, či osobou z jiné společenské třídy. Nově zavedení federální revizoři voleb měli zajišťovat průchodnost těchto pravidel a působit jako dozor nad jejich

postupně prodlužován, až byl nakonec v roce 1982 finálně prodloužen o dalších 25 let. (Dudley, Gidelson, 2002) Problémovým se ovšem ukázala sekce 4(b), která určila formuli k identifikaci oblastí, tzv. *vzorec zaměření (coverage formula)*, ve kterých se podle zákona objevovala rasová diskriminace v hlasování ve větší míře než ve zbytku země. V návaznosti na to sekce 5 přikazovala všem těmto oblastem předložit pozměňující volební zákony nejdříve federální vládě ke schválení. V soudním procesu *Shelby County v. Holder* z roku 2013 byla část 4(b) označena za protiústavní a byla zrušena, dokud Kongres neschválí novou formuli (Brennancenter.org, 2020). Od 90. let se volební účast černošského obyvatelstva na Jihu začala přibližovat jejich celonárodní účasti, až se od roku 2008 stala dokonce vyšší. (Flippen, 2014)

Ačkoli přijetí VRA a jeho následné úpravy znamenaly nárůst počtu registrovaných příslušníků menšin, během 80. let se volební účast opět snižovala. Proto byl 20. 5. 1993 přijat *Národní zákon o volebních registracích (National Voter Registration Act) (NVRA, 1993)*, známý také jako *motor-voter bill* iniciovaný prezidentem **Billem Clintonem**. Tento zákon vstoupil v platnost počátkem roku 1995 (Saltman, 2008, s. 151). Hlavní ideou se stala možnost podání žádosti o registraci v místech jakéhokoli úřadu motorových vozidel (*Department of Motor Vehicles, DMV*) a v orgánech veřejné služby. Zákon neřešil rasovou příslušnost, ale rozšířil zákaz diskriminace na rodiny s nízkými příjmy. Volič byl tedy automaticky zaregistrován při žádosti o řidičský průkaz, pokud neřekl jinak. (Saltman, 2008) Dále také zavedl možnost hlasovat poštou a regulovat proces úpravy volebních seznamů směrem ke standardizaci procesu registrací. (Tokaji, 2008)

Mezi lety 1994 a 1998 celonárodně vzrostl počet registrovaných o 3,72 % a největší nárůst zaznamenaly právě skupiny společnosti, na které byl zákon zaměřen, tj. lidé s nižším příjmem a nízkým vzděláním. Avšak volební účast se začala po přijetí zákona spíše snižovat. (Tokaji, 2008)

Posledním významným federálním zákonem, který ovlivnil registrační proceduru, byl *Zákon na pomoc americkým volbám (Help America Vote Act) (HAVA, 2002)*. Jednalo se o reakci na problémy s neuznanými hlasovacími lístky v prezidentských volbách v roce 2000 na Floridě. Vznikl tak nový úřad *Komise volební asistence (Election Assistance Commission, EAC)*, bylo schváleno financování států k umožnění zlepšení jejich volební administrativy a k inovování

správným provedením. Zákon také zakazoval výhrůžky a zastrašování znevýhodněných obyvatel. (Saltman, 2008, s. 141-143)

jejich systémů, a došlo k zavedení minimálních standardů pro státy. (Stephenson, 2004) Zákon požadoval, aby všechny státy s povinnou registrací měly jednotný a centralizovaný seznam volebních registrací. (Tokaji, 2008) Po přijetí zákona došlo ke krátkodobému zvýšení počtu registrovaných – pro lepší představu, v roce 2000 bylo v USA 129,5 milionu registrovaných, v roce 2004 142,1 milionu, v roce 2008 146,3 milionu, ovšem roku 2010 již došlo k poklesu na 137,3 milionu lidí.²¹ (Duffin, 2019)

V kontextu nastíněných klíčových registračních reforem je třeba poukázat na případ Severní Dakoty²², kde byla zrušena registrace již v roce 1951, to znamená ještě před přijetím výše zmíněných zákonů, který registrační proces upravovaly. Důvodem absence nutnosti registrace v Severní Dakotě je to, že je rurálním státem se stále fungujícími blízkými vazbami mezi svými obyvateli a malými městskými obvody, které umožňují volebním komisím dobrou znalost voličů ve své oblasti. (Jaeger, 2017) Severní Dakota patří mezi státy s jednou z nejvyšších volebních účastí ve Spojených státech, avšak ne s nejvyšší. V roce 2016 obsadila sedmou příčku. (Wishnia, 2016) Nabízí se zde tedy otázka, jak odlišná by byla účast v případě existence povinnosti registrovat se.

Dohromady 49 států a Kolumbijský distrikt požadují registraci voličů před jejich samotným hlasováním. Ačkoli by se měl systém registrací po přijetí HAVA sjednotit, státy se stále v mnohém liší.²³ Dodnes jsou také volební registrace některými skupiny obyvatelstva viděny jako prostředek volebních podvodů.²⁴ Ačkoli počet registrovaných je vysoký²⁵, neodráží se to příliš na volební účasti.

²¹ Od přijetí HAVA se přesunuly reformační změny na státní úroveň. Jednotlivé státy přijímají své vlastní zákony usnadňující, ale také naopak omezující volební proces. Příkladem zjednodušujících reforem jsou hlasování v nepřítomnosti (*absentee voting*), dřívější hlasování (*early voting*), možnost registrace v den voleb nebo automatická registrace voličů. Mezi opačné snahy patří zkrácení deadlinu podání registrací, povinnost předložení identifikačních průkazů s fotografií, snížení počtu hlasovacích místností či omezení jejich otevírací doby, zkrácení termínu pro dřívější hlasování (*early voting*) apod. (Shepeard, 2016)

²² Jde o čtvrtý nejméně lidnatý stát nacházející se na severu regionu Středozápadu.

²³ Složení registrovaných navíc neodráží demografické složení obyvatel USA. (Kennedy, Daly, Wright, 2016)

²⁴ Volební podvod je slovní spojení, které se mnohým vybaví v souvislosti s prezidentskými volbami v roce 2016. Deanne Durrett (2005, s. 101) jej definuje jako „organizovanou snahu zvolit kandidáta použitím klamu, lži, nebo podvodu ve volební registraci nebo v hlasování.“ K prvnímu zdokumentovanému podvodu došlo v roce 1844 v New York City, kdy počet hlasujících přesáhl počet voličů ve městě. V 90. letech se mluvílo o podvodech ve spojení s absenčním hlasováním, popřípadě hlasováním za jiného registrovaného, mnohdy již zesnulého. (Durrett, 2005, s. 101-103). Nejde tedy o zcela nový trend.

²⁵ V roce 2016 se podařilo dosáhnout 200 milionů registrovaných.

Podle **Adama J. Berinskyho** volební reformy zvýšily volební účast převážně vzdělaných a bohatých lidí.²⁶ (Berinsky, 2005) Ze studie **Craiga Leonarda Brianse a Bernarda Grofmana** vyplynulo, že možnost hlasování v den voleb (EDR) průměrně zvyšuje volební registrace o 7 %. Týkalo se to hlavně střední třídy, nízkopříjmových a méně vzdělaných obyvatel. (Brians, Grofman, 2001) V současnosti celkem 21 států²⁷ a Kolumbijský distrikt disponuje možností registrace v den voleb. Naopak příkladem zpřisňujících reforem je zavádění nutnosti předložit identifikační dokumenty s fotografií.²⁸ Možné podvodné volební registrace se staly argumentem, který podpořil přijímání těchto reforem. (Hoyer, 2012)

Reformou, která se často objevuje v různých státech, je zavádění povinnosti předložit průkaz s fotem buď při registraci, nebo při hlasování, popřípadě při obojím. Celkem 36 států vyžaduje nějakou formu identifikace u voleb, z toho 35 aktivně.²⁹ Ostatních 14 států používá jiné formy identifikace voličů, včetně Severní Karolíny, kde se jedná o dočasné opatření. Obrázek 1 srovnává, nakolik striktní požadavky pro ID s fotem státy mají.³⁰ (NCSL.org, 2020)

²⁶ Berinsky uvádí celkem čtyři hlavní volební reformy, které se ve velkém množství objevují na celém území USA: podání hlasu v nepřítomnosti (*absentee voting*), dřívější hlasování (*early voting*, EV), hlasování poštou a internetové hlasování. (Berinsky, 2005, s. 473) V tomto výčtu chybí dnes časté zavádění možnosti EDR nebo automatické registrace voličů.

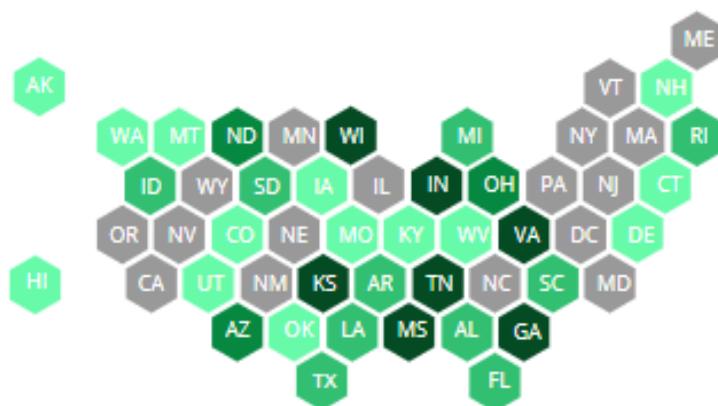
²⁷ Jde o Colorado, Connecticut, Havaj, Idaho, Illinois, Iowa, Kalifornie, Maine, Maryland, Michigan, Minnesota, Montana, Nevada, New Hampshire, New Mexico, Severní Karolína, Utah, Vermont, Washington, Wisconsin a Wyoming. New Mexico zákon přijalo v roce 2019, ale bude trvat několik let než bude plně funkční. (NCSL.org, 2020)

²⁸ Takové reformy přijalo v roce 2016 celkem devět amerických států, které rozhodly o zkrácení doby registrace. Jednalo se o Aljašku, Arizonu, Arkansas, Havaj, Jižní Karolínu, Mississippi, Rhode Island, Utah a Washington. (Horwitz, 2016)

²⁹ V Severní Karolině měly být změny implementovány během roku 2020, ovšem federální soud rozhodl dne 31. 12. 2019 o dočasném pozastavení v procesu *North Carolina State Conference of the NAACP v. Cooper* (Cases.justia.com, 2020).

³⁰ Čím tmavší zelená, tím jsou požadavky důslednější.

Obrázek 1: Identifikační zákony v USA k roku 2020

- Striktní požadavek pro ID s fotografií
- Striktní požadavek pro ID bez fotografie
- Požadavek pro ID s fotografií
- Požadavek pro ID, může být bez fotografie
- Bez požadavku pro předložení dokumentu

Zdroj: NCSL.org, 2020

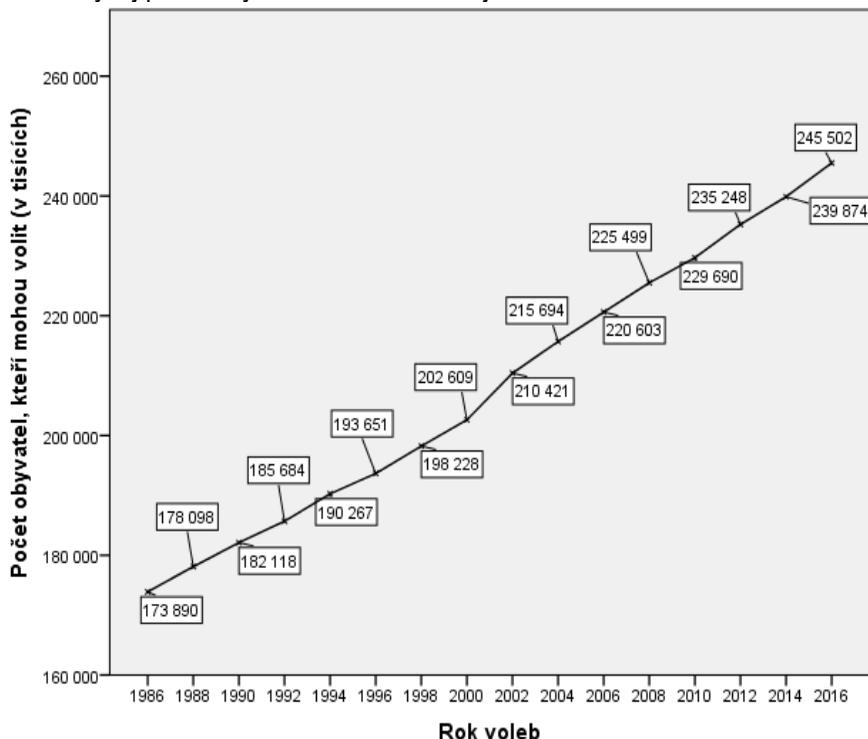
Existují státy, které akceptují ID průkazy bez fotografií. V celkem 17 státech bylo možné podstoupit celou proceduru pouze s platným průkazem s fotem, v dalších 16 státech se povolovalo i průkaz bez fota. Tato kategorie se pak ještě vzájemně liší ve způsobu nahrazení chybějící fotografie, případně možnosti hlasovat pomocí provizorního hlasovacího lístku. (NCSL.org, 2020)

3. Registrace versus volební účast: vzájemný vztah

Podstatou všech tří hlavních reforem bylo zvýšení volební účasti a snaha umožnit volit všem Američanům. Prvním krokem bylo zjednodušení registrací. Ovšem to, zda registrovaní k volbám opravdu půjdou, je věc jiná.

Graf 1 uvádí vývoj počtu obyvatel USA, jež byli věkově způsobilí k volbám, hodnoty jsou udávány v tisících a hranicí je říjen 2016. Čísla tedy zahrnují i jedince, kteří ze zákona dovolenou volbu nemají – mentálně postižené či odsouzené. Data slouží spíše pro přehled o demografickém vývoji Spojených států, k problematice vývoje registrací nemá významnou vypovídací hodnotu.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľ vekovo dosahujúcich možnosti voliť

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z Census.gov, 2016.

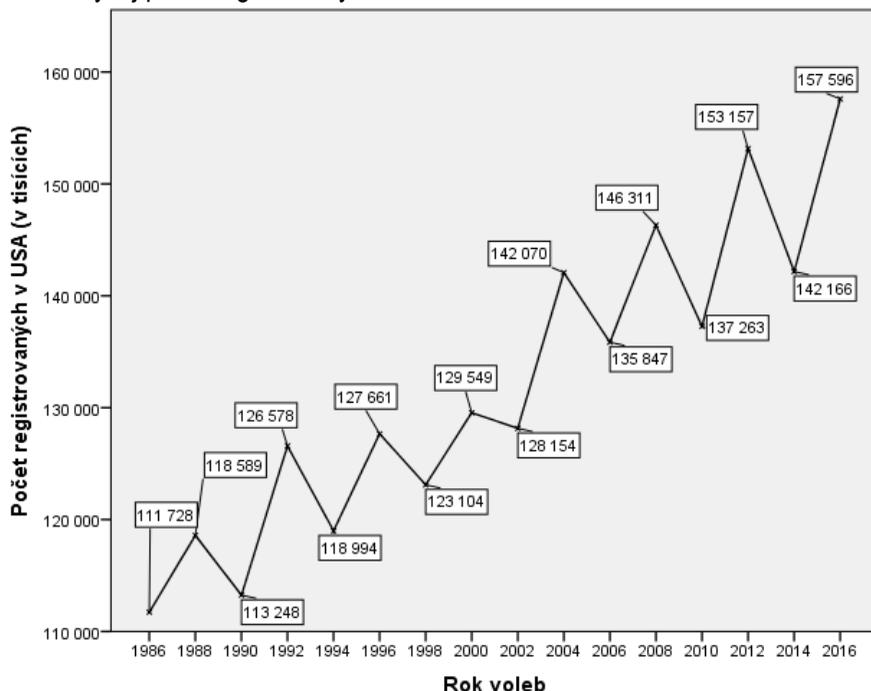
Graf 2 poukazuje na vývoj počtu registrovaných v průběhu let 1986-2016. Zde je patrný obdobný trend, jaký má volební účast. V letech prezidentských voleb jsou čísla vyšší. Důvodem, proč se počty registrovaných naopak snižují, je vyškrtávání osob z registračních seznamů z důvodů smrti, zrušení registrace, nebo dokonce propadnutí.³¹

Ukazuje se, že počty registrovaných rostou, což vzhledem k přibývajícím možným voličům není žádné překvapení. Zajímavý skok ukazuje rozdíl mezi roky prezidentských voleb 2000 a 2004. V roce 2004 se rozhodovalo o znovuzvolení

³¹ NVRA umožnil volebním komisím vymazat voliče z registrační listiny, pokud mimo jiné nereagují na upozornění a nevolí, či jinak neupraví svou registraci ve dvou po sobě jdoucích federálních volbách. K roku 2017 celkem 44 států přijalo tuto možnost odstranění registrovaných voličů. (National Association of Secretaries of State, 2017, s. 7)

prezidenta **George W. Bushe**, Američané si stále pamatovali teroristické útoky z roku 2001 a jejich následky. Avšak roku 2002 došlo také k prijetí HAVA, který dále usnadnil registrace.

Graf 2: Vývoj počtu registrovaných

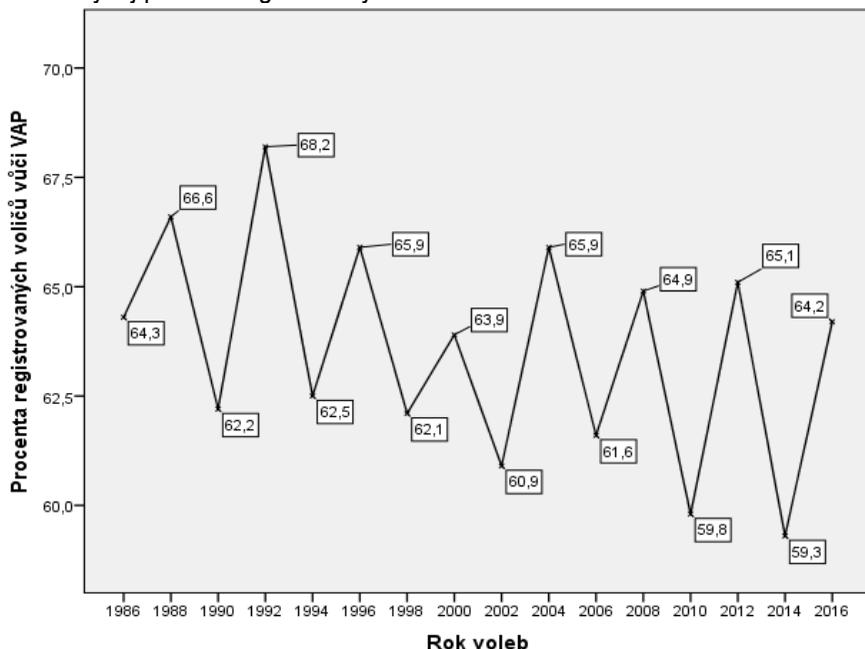

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z Census.gov, 2017.

Opravdový rozdíl však ukazuje až Graf 3. Ten ukazuje procenta registrovaných lidí vůči lidem věkově způsobilým volit.³² Je patrné, že v tomto případě se jedná o proměnlivá čísla. Až na několik výjimek poměr registrovaných VAP jak v letech prezidentských voleb, tak i v letech voleb pouze kongresových klesá. V roce 2014 dokonce dosáhlo procento registrovaných svého minima od roku 1986. Jak je zde dokázáno, počet registrovaných sice stále roste, v poměru vůči počtu obyvatel je tomu naopak.

³² V grafu je použita anglická zkratka VAP.

Graf 3: Vývoj poměru registrovaných vůči VAP

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z Census.gov, 2016 a 2017.

Při obecnějším pohledu lze identifikovat zvyšující se počet občanů věkově způsobilých volit, který se zvýšil z téměř 174 milionů v roce 1986 na 245 milionů v roce 2016. Dále je patrný růst počtu registrovaných voličů, přičemž je třeba podotknout, že v letech „poločasových“ voleb (*midterm elections*) dochází kromě snížení volební účasti i ke snížení počtu registrovaných. Je možné ztratit registraci zrušením, úmrtím a v některých státech po neúčasti v určitém počtu voleb. V roce 2016 byl počet registrovaných nejvyšší od roku 1986. V případě vývoje poměru registrovaných vůči věkově způsobilým občanům šlo o porovnání údajů z obou předchozích grafů. Výsledkem byl mírný pokles poměru mezi proměnnými. Opět se objevily nižší údaje v dobách „poločasových“ voleb (*midterm elections*). Absolutně nejvyšší poměr se projevil v roce 1992, a to 68,2 %. Naopak nejnižší poměr ukázaly „poločasové“ volby (*midterm elections*) v roce 2014 s 59,3 %.

4. Metodologie a data

Tato komparativní případová studie (za všechny viz např. Karlas, 2008, s. 62) se zaměřuje na srovnání jednotlivých států v kontextu tematiky volebních registrací. Text nabízí soustředěné studium příkladů daného jevu, které je doplněno případovou studií státu Wisconsin.

Hlavní východiska analýzy navazují na zjištění **Stevena J. Rosenstona** a **Raymonda E. Wolfingera**, která vychází z předpokladu, že „registrace je mnohdy obtížnější než hlasování.“ (Rosenstone, Wolfinger, 1978, s. 22) Podstatou je analyzovat, jaké mají jednotlivé druhy zákonných regulací registrací vliv na volební účast. K roku 1960 jich autoři našli celkem jedenáct. Mnohé z nich nejsou pro současnost důležité, protože již delší dobu nefungují – například volební daň, testy gramotnosti, nutnost se přeregistrovat po určité době.³³ Využita bylo tedy pouze kritéria trvalého bydliště, deadline registrací, který se dodnes v jednotlivých státech liší, dále možnost využití zástupců žadatelů o registraci (*deputy registrars*) a možnost registrace v nepřítomnosti (*absentee registration*). Naopak seznam byl doplněn o registraci v den voleb a o možnost automatické registrace, které spadají mezi současné reformační změny ulehčující registrační proces. Práce využívá *Pearsonův korelační koeficient* k ukázkám vztahu mezi jednotlivými kritérii omezujícími registraci a procentem registrovaných obyvatel jednotlivých států. V případě signifikance menší než ,05, bude výsledek korelace vyhodnocen dle klasifikace **Davida A. de Vause** (de Vaus, 2002). Podobu interpretace hodnot ukazuje následující tabulka.

Tabulka 1: Interpretace hodnot korelace dle de Vause

Hodnota korelace	Interpretace souvislosti
0,01-0,09	Triviální, žádná
0,10-0,29	Nízká až střední
0,30-0,49	Střední až podstatná
0,50-0,69	Podstatná až velmi silná
0,70-0,89	Velmi silná
0,90-0,99	Téměř perfektní

Zdroj: de Vaus, 2002, s. 272.

³³ Ve smyslu přeregistrace po uplynutí určitého časového období – v roce 1960 několik států vyžadovalo po svých voličích registrovat se znovu každý rok. Další kritéria jako pravidelná otevírací doba registračních úřadů, jejich otevření večer a o víkendy byla zmíněna po přijetí NVRA a tudíž do studie zahrnuta nejsou (Rosenstone, Wolfinger, 1978, s. 24). Voliči jsou mimo jiné také odstraňováni ze seznamu registrovaných po neúčasti ve volbách v určitém časovém úseku, což se dodnes objevuje v celkem 44 státech. (viz National Association of Secretaries of State, 2017, s. 7)

Data k jednotlivým faktorům jsou sesbírána z webových stránek jednotlivých států (požadavek trvalého bydliště, deadline registrací, možnost absenční registrace). Pro faktor zástupce žadatelů o registraci (*deputy registrants*) data pochází z publikace *Brennan Center* (Brennancenter.org, 2020), pro EDR a automatickou registraci z webu *National Conference of State Legislatures* (NCSL.org, 2020). Co se týče počtu registrovaných, původně byly zaneseny do výzkumu údaje z jednotlivých webových stránek států, ovšem ta neobsahovala počty VAP. Proto bylo pro jednotnost použito dat z *United States Census Bureau* (Census.gov 2016 a 2017). Popis bodování jednotlivých požadavků je popsán v následující podkapitole. Není zahrnuta Severní Dakota, ve které registrace není na státní úrovni zavedena. Také je nutné zdůraznit, že data odpovídají roku 2016, kterého se týká i tato studie.

Bodování jednotlivých kritérií je následující:

- 1. Požadavek trvalého bydliště** – bodování odpovídá počtu dnů, do kterého musí žadatel o registraci mít trvalé bydliště v daném státě. V případě států, kde není specificky udán přesný požadavek, se počítá deadline registrace.³⁴
- 2. Deadline registrací** – bodování odpovídá hranici počtu dnů, po které není možné se registrovat.³⁵
- 3. Možnost zástupců žadatelů o registraci (*deputy registrars*)** – obodováno 0 až 2 body, když 0 bodů patří pro žádnou možnost vzniku těchto funkcí, 1 bod pro státy, ve kterých není specifická regulace těchto zástupců, a 2 body pro státy, které umožňují fungování zástupců.³⁶
- 4. Možnost registrace v nepřítomnosti (*absentee registration*)** – obodováno 0 až 2 body, kde 0 bodů znamená, že se nelze registrovat jinak než osobně, 1 bod znamená možnost registrace poštou, 1,5 bodu znamená možnost registrace online s odůvodněním, 2 body pro možnost registrace jak osobně, poštou i online.³⁷
- 5. Registrace v den voleb** – obodováno 0 až 2 body, kde 0 bodů znamená žádnou možnost EDR, 0,5 bodů znamená možnost měnit pouze údaje

³⁴ Údaje pochází z webových stránek jednotlivých států zabývajících se volbami, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury doplněné údaji z oficiálních internetových stránek *Úřadu pro motorová vozidla* (viz Dmvusa.com, 2020).

³⁵ Údaje pochází z jednotlivých stránek států a stránek *Úřadu pro motorová vozidla* (viz stránky jednotlivých států v seznamu zdrojů a Dmvusa.com, 2020)

³⁶ Údaje pochází z webových stránek *Brennan Center* (viz Brennancenter.org, 2020).

³⁷ Údaje pochází z jednotlivých stránek států a stránek *Úřadu pro motorová vozidla* (viz stránky jednotlivých států v seznamu zdrojů a Dmvusa.com, 2020).

během EDR, 1 bod znamená možnost EDR, nebo možnost registrovat se pouze během dřívějšího hlasování (*early voting*), 2 body znamenají možnost EDR a zároveň možnost registrace během dřívějšího hlasování.³⁸

6. Automatická registrace – obodováno 0 až 2 body, kde 0 bodů patří státům, ve kterých nefunguje automatická registrace v žádném případě, 1 bod patří státům, ve kterých funguje automatická registrace na úřadech pro motorová vozidla při žádosti o řidičský průkaz, nebo v případě Aljašky při platbě speciální daně (*Permanent Fund Divident*), 2 body patří státům, které umožňují automatickou registraci v DMV a jinde (případ Illinois a Rhode Island, viz NCSL.org, 2020).

5. Jednotlivé faktory a jejich význam

Tabulka 2 ukazuje výsledky korelace daných požadavků s poměrem registrovaných a VAP a jejich důležitost (*significance*). Právě druhé zmíněné vysvětluje, zda se jedná o statisticky důležitou korelaci, pro potvrzení musí být hodnota nižší, či rovna ,05. Během zkoumání korelací jednotlivých vztahů vůči procentu registrovaných se ukázalo, že ani v jednom případě se nejedná o signifikantní vztah, který by se navzájem ovlivňoval. Nejbliže hranici se objevila možnost registrovat se v den voleb.

Tabulka 2: Výsledky korelací s procentem registrovaných vůči VAP

Korelace	
Faktor	Procento registrovaných voličů
Požadavek trvalého bydliště	-,068
Důležitost	,637
Deadline registrací	,129
Důležitost	,374
Zástupce žadatele o registraci	,134
Důležitost	,350
Možnost absenční registrace	-,142
Důležitost	,324
Registrace v den voleb	-,246
Důležitost	,085
Automatická registrace	-,095
Důležitost	,512

Zdroj: Vlastní výpočet.

³⁸ Údaje pochází z webových stránek *National Conference of State Legislatures* (viz NCSL.org, 2020).

5.1 Vliv jednotlivých faktorů na volební účast

Pokud tyto faktory neměly výrazný vliv na poměr registrovaných, je možné, že se projeví přímo na volební účast. Proměnná registrací se změnila na proměnnou volební účasti v prezidentských volbách v roce 2016 v procentuální podobě. Data mají stále stejný původ a není zahrnuta Severní Dakota, kde registrace není povinná. V tomto případě se projevil signifikantní korelační vztah hned ve třech případech – u požadavku trvalého bydliště, deadline registrací a u EDR.

Tabulka 3: Výsledky korelací s volební účastí v roce 2016

Korelace	
Faktor	Procento registrovaných voličů
Požadavek trvalého bydliště	-,308
Důležitost	,030
Deadline registrací	-,426
Důležitost	,002
Zástupce žadatele o registraci	-,117
Důležitost	,420
Možnost absenční registrace	-,164
Důležitost	,255
Registrace v den voleb	,377
Důležitost	,007
Automatická registrace	,048
Důležitost	,742

Zdroj: Vlastní výpočet.

5.2 Vliv požadavku trvalého bydliště

Prvním rozebíraným faktorem je vliv požadavku trvalého bydliště.³⁹ Ve dvaceti případech byl požadavek zmíněn, v ostatních nebyl zahrnut do informací. Tabulka 4 ukazuje seznam těchto států s přesným údajem. Hranice pro zbytek států se dá srovnat s deadline registrací⁴⁰, jelikož poté není možné se registrovat. Je tedy logické, že žadatel musí být obyvatelem státu před tímto koncem lhůty. V druhém sloupci je pro úplnost zahrnut i deadline registrací v daném státě.

³⁹ Data pochází z internetových stránek s informacemi o volbách v jednotlivých státech – viz seznam zdrojů, kde jsou jednotlivé státy seřazeny abecedně.

⁴⁰ Viz Tabulku 5 níže.

Tabulka 4: Státy s daným požadavkom trvalého bydlíšťa k registraci

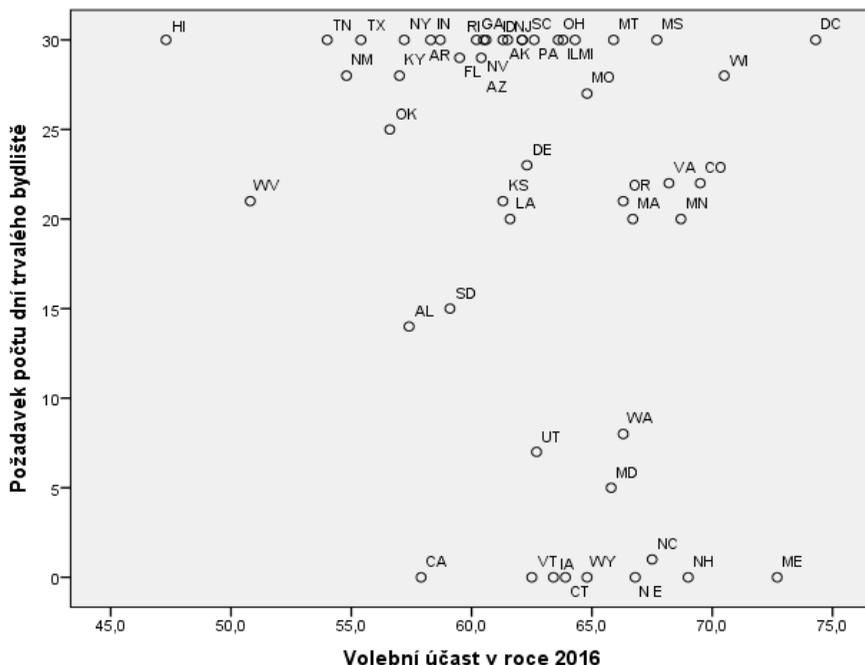
Název státu	Požadavek trvalého bydlíšťa - (Deadline registrací)
Arkansas	30 dní (30 dní)
Colorado	22 dní (až do dne voleb včetně)
Kolumbijský distrikt	30 dní (30 dní)
Idaho	30 dní (do 25. dne daného měsíce před volbami, nebo v den voleb)
Illinois	30 dní (od 27 dní do dne voleb včetně)
Indiana	30 dní (29 dní)
Kentucky	28 dní (29 dní)
Minnesota	20 dní (21 dní, nebo v den voleb)
Mississippi	30 dní (30 dní)
Montana	30 dní (30 dní, možnost pozdních registrací)
Nebraska	0 dní (osobně druhý pátek před volbami)
Nevada	30 dní (30 dní)
New Hampshire	0 dní (6-13 dní před volbami dle supervizora, nebo v den voleb)
New Jersey	30 dní (21 dní)
New York	30 dní (25 dní)
Ohio	30 dní (30 dní)
Oregon	21 dní (21 dní)
Pensylvánie	30 dní (30 dní)
Rhode Island	30 dní (30 dní)
Wisconsin	28 dní (do dne voleb včetně)

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z webových stránek jednotlivých států.

Korelační koeficient $-0,308$ poukazuje na střední korelaci záporné hodnoty. Platí tedy, že čím větší je lhůta, po kterou musí mít žadatel o registraci bydlíšťa přihlášené v daném státě, tím nižší byla volební účast v prezidentských volbách 2016.

Graf 4 zobrazuje rozložení jednotlivých států. Zde je na první pohled patrné, že nejčastější požadavek 30 dnů neznamena nízkou volební účast. Dobrým příkladem je Kolumbijský distrikt, který měl nejvyšší volební účast vůbec. Naopak Havaj měla se 30 dny nejnižší účast. Na opačné straně s „nulovým“ požadavkem bydlíšťa v daném státě stojí Maine, který měl druhou nejvyšší volební účast v roce 2016. Tvzení, že čím nižší je nutnost bydlet určitou dobu ve státě, tím vyšší je volební účast, potvrzují státy Havaj, Západní Virginie, Alabama, Jižní Dakota, Utah, Washington, Maryland a Maine (seřazeno zleva doprava dle grafu).

Graf 4: Postavení jednotlivých států – faktor trvalého bydliště vůči volební účasti v roce 2016

Zdroj: Vlastní zpracování.

5.3 Vliv deadline registrací

Dalším faktorem je deadline možnosti registrovat se. Ten se liší stát od státu. Zatímco některé státy nepřijímají žádosti již 30 dní před volbami, na druhém konci stojí státy s EDR. V současnosti se objevují jak snahy snížit tuto hranici, tak i snahy naopak hranici ještě více omezit. Tabulka 5 ukazuje přehled států a jejich deadlineů, po jejichž uplynutí se žadatelé již nemohou registrovat.

Tabuľka 5: Přehled států a jejich deadlineů registrací

Deadline registrací ⁴¹	Státy (abecedně)
EDR	CO, CT, IA, ME ⁴² , MN ⁴³ , NE ⁴⁴ , VT, WI, WY
1-8 dní	MD ⁴⁵ (5), NC ⁴⁶ (1), NH ⁴⁷ (6), UT ⁴⁸ (7), WA ⁴⁹ (8)
14-16 dní	AL (14), CA (15), ID ⁵⁰ (16), SD (15)
20-25 dní	DE (23), KS (21), LA ⁵¹ (20), MA (20), NJ (21), NY (25), NC (25), OK (25), OR (21), VA (22), WV (21)
27-30 dní	AK (30), AZ (29), AR (30), DC (30), FL (29), GA (30), HI (30), IL (27), IN (29), KY (29), MI (30), MS (30), MO ⁵² (27), MT (30), NV (30), NM (28), OH (30), PA (30), RI (30), SC (30), TN (30), TX (30)

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z webových stránek jednotlivých států.

Graf 5 přináší přehled států. V tomto případě se jedná o nejsilnější důležitost dle **Pearsonova** korelačního koeficientu. Je tedy jasné, že deadline registrací ovlivnil volební účast v prezidentských volbách 2016. Dle interpretace hodnot podle **de Vause** se jedná o podstatnou korelaci. Tato skutečnost je všeobecně známou a tato studie ji potvrzuje i v roce 2016.

⁴¹ Některé státy mají deadline nepřímo určen. Například Delaware, ve kterém nejsou přijaty žádosti po čtvrté neděli před volbami – k určení přesného čísla bylo použito přesný počet dní v prezidentských volbách 2016.

⁴² Při registraci poštou, nebo při registračních akcích je deadline 21 dní, ovšem ve státě funguje EDR.

⁴³ V Minnesotě existuje hranice 21 dní, ovšem možnost registrace se znovu otevírá v den voleb.

⁴⁴ Při online registraci není deadline, osobně je dva týdny před volbami.

⁴⁵ Deadline je stanoven na 21 dní, ovšem je možnost registrovat se při dřívějším hlasování (*early voting*).

To bylo v roce 2016 určeno od 27. 10. do 3. 11., tedy poslední možnost byla 5 dní před volbami.

⁴⁶ Hranice je 25, ale existuje možnost registrovat se při dřívějším hlasování, které bylo od 20. 10. do 7. 11., tedy zbýval jeden den do voleb.

⁴⁷ Deadline záleží na daném tzv. supervizorovi registračního seznamu, data se pohybují mezi 6 a 13 dny – zvolena je nižší hranice. Pro online registraci musí být udány důvody.

⁴⁸ Zájemci v Utahu se mohou registrovat do 30 dní před volbami poštou nebo osobně, ale je zde možnost registrovat se online do 7 dní před volbami.

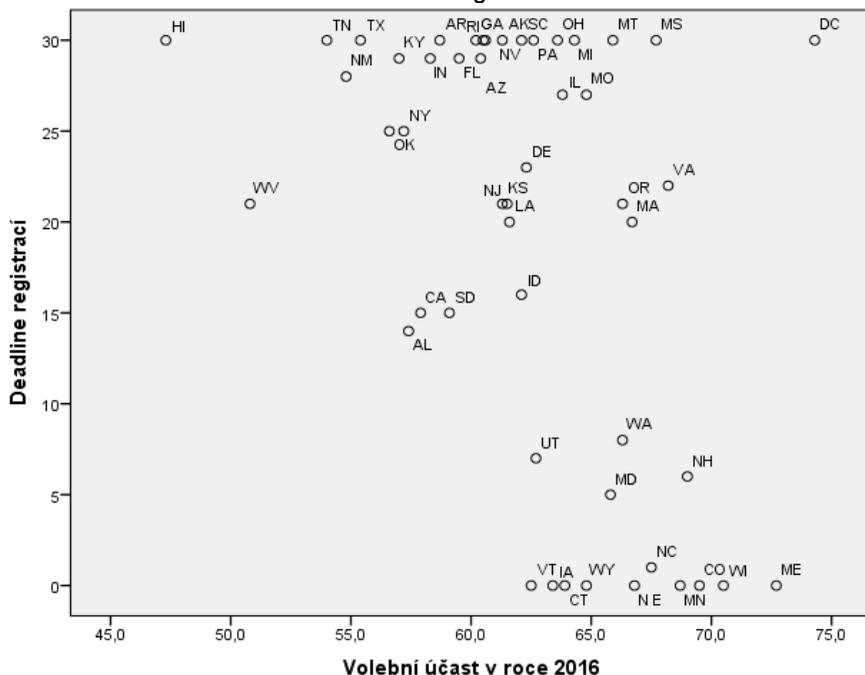
⁴⁹ V případě Washingtonu se lze registrovat do pondělí čtyři týdny před volbami na poště či online, ale lze v pondělí týden před volbami se registrovat osobně, v roce 2016 to bylo osm dní před volbami.

⁵⁰ V Idahu je nutné se registrovat do 25. dne daného měsíce před volbami, v roce 2016 se jednalo o 16 dní.

⁵¹ Vybrán kratší deadline – 20 dní při online registraci, 30 dní při registraci poštou a osobně.

⁵² Deadline určen na čtvrtou středu před volbami, v roce 2016 to bylo do 12. 10., tedy 27 dní před volbami.

Graf 5: Přehled států ve faktoru deadline registrací

Zdroj: Vlastní zpracování.

5.4 Vliv registrace v den voleb

V této subkapitole je přímo bodováno, zda stát umožňuje registraci v den voleb, případně při dřívějším hlasování (EV). Státy, které toto neumožňují, byly obodovány nulou, státy s možností EDR a státy, kde je možnost se registrovat pouze během EV, jedničkou a státy s možností registrovat se během EV a EDR dostaly dvojkou. Dva státy obdržely půl bodu – Delaware, protože je během EDR možná pouze změna údajů, a New Hampshire, kde pro EDR musí být žadatel kvalifikován.⁵³ Tabulka 6 ukazuje rozdělení států do skupin.

⁵³ Havaj do těchto států zanesena není, ačkoli zákon o EDR byl již přijat. Nicméně v platnost měl vejít až v roce 2018.

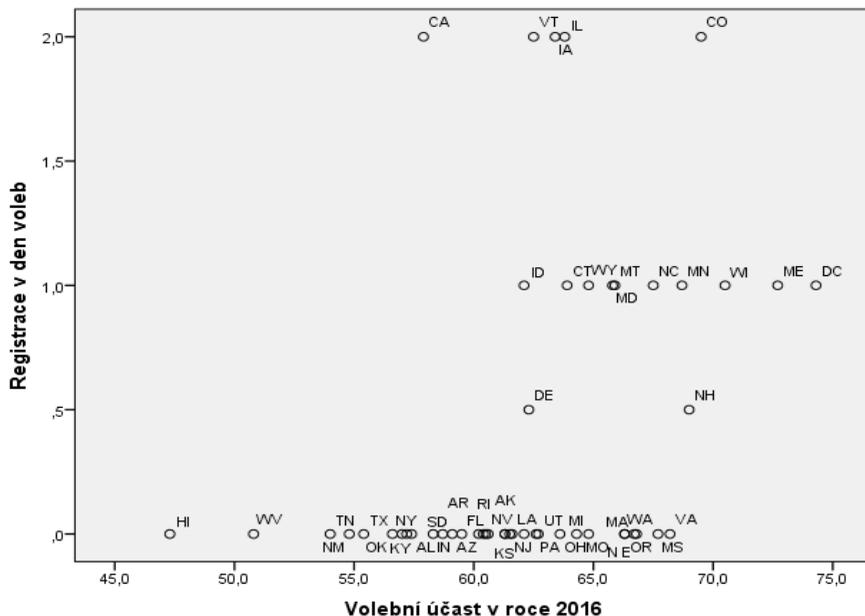
Tabulka 6: Přehled států a jejich možností EDR

Možnost registrace v den voleb	Státy
Ne (0 bodů)	AL, AK, AZ, AR, FL, GA, HI, IN, KS, KY, LA, MA, MI, MS, MO, NE, NV, NJ, NM, NY, OH, OK, OR, PA, RI, SC, SD, TN, TX, UT, VA, WA, WV
Pouze změna údajů/kvalifikace (0,5 bodů)	DE, NH
Ano pouze EDR/jen během EV (1bod)	CT, DC, ID, ME, MD, MN, MT, NC, WI, WY
Ano EDR i během EV (2 body)	CA, CO, IL, IA, VT

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z NCSL.org, 2020.

Dle výsledků korelace se jedná o silnou důležitost, je tedy taktéž jasné, že to byla i přímo možnost registrace v den voleb, která ovlivnila účast ve volbách 2016. **Pearsonův** korelační koeficient ,377 ukazuje na středně silnou korelaci. Graf 6 vizualizuje postavení jednotlivých států.

Graf 6: Postavení států s ohledem na faktor EDR

Zdroj: Vlastní zpracování.

5.5 Hlavní zjištění

Zkoumána byla primárně důležitost požadavků, kdy bylo v případě výsledku vyššího .05 kritérium vyřazeno a dále nerozebíráno, jelikož patrný vliv je v těchto případech pouze náhodným jevem. Důležitost u všech korelací poukázala na skutečnost, že v žádném z daných případů se nejedná o podstatný vliv, všechny výsledky byly vyšší než .05. Z tohoto důvodu byl zkoumán vliv požadavků přímo na volební účast a zde se projevil podstatný vztah u tří kritérií, konkrétně u požadavku trvalého bydliště, deadlinu registrací a EDR. V případě ostatních se opět jednalo o náhodný vliv.

Zkoumání požadavku *trvalého bydliště* ukázalo platnost skutečnosti, že čím byla lhůta, po kterou musí mít žadatel o registraci přihlášené bydliště v daném státě, vyšší, tím nižší byla v roce 2016 volební účast. Výjimkou ze zjištěného poznatku byl Kolumbijský distrikt, ve kterém je nutnost mít trvalé bydliště 30 dní před volbami, ale volební účast byla v roce 2016 nejvyšší.

U *deadlinu registrací* se jednalo o podstatnou korelaci. To znamená, že se volební účast v daném roce snižovala spolu se zvyšováním deadlinu registrací, tedy čím delší bylo období před volbami, po které se voliči již nemohli registrovat, tím nižší byla účast na volbách. Státem, který z tvrzení vybočoval, byl opět Kolumbijský distrikt, ve kterém platí 30 denní deadline registrace, ale volební účast byla nejvyšší.

V případě *vlivu registrace v den voleb* se ukázalo, že státy s možností EDR měly vyšší účast než státy bez této možnosti. Celkem pět států⁵⁴ poskytovalo voličům v roce 2016 možnost registrace během dřívějšího hlasování (*early voting*) i během dne voleb. Tyto státy byly obodovány největší hodnotou. Nejvyšší volební účast se však v těchto státech neprojevila. U ostatních faktorů se opět nejednalo o vztah, který by ovlivňoval přímo volební účast.

6. Případ státu Wisconsin

Stát Wisconsin dlouhodobě patří mezi státy USA s vysokou volební účastí. Zpravidla se jedná o nadprůměrná čísla, i když byl v roce 2011 přijat zákon, který zavedl nutnost předložit identifikační dokument s fotografií⁵⁵ (viz Elections.wi.gov,

⁵⁴ Šlo o Colorado, Illinois, Iowa, Kalifornii a Vermont.

⁵⁵ Zde je nutné poukázat na jeho problematickou historii. Jen několik měsíců po přijetí zákona ho totiž různé organizace začaly napadat u soudu a právě tyto procesy znamenaly posunutí jeho platnosti až na rok 2016. Jednu z hlavních rolí hrály Liga voliček (*League of Women Voters*, proces *League of Women Voters v. Walker*), Americký svaz občanských svobod (*ACLU, American Civil Liberties Union*, proces *Frank v. Walker*) a Národní asociace pro podporu barevných lidí (*NAACP, National*

2016, 2017 a 2020a, Haas, 2015, Wisconsin.gov, 2020, Wisconsin.gov, 2020). Za předpokladu, že požadavek identifikačního dokumentu s fotkou při žádosti o registraci snižuje volební účast, Wisconsin z tvrzení vybočuje. V posledních prezidentských volbách v roce 2016 byla účast 67,3 % oproti celkové účasti 60,2 % v celých Státech. (Elections.wi.gov, 2020b)

Tabulka 7 shrnuje přehled volební účasti ve volbách od roku 2000 do roku 2016. Třetí sloupec ukazuje celkovou celonárodní účast v procentech k porovnání, čtvrtý rozdíl mezi jednotlivými počty. Tabulka obsahuje i starší data, která jsou zde zařazena z důvodu ilustrace a doložení nadprůměrné účasti po celé vyobrazené období. Hranice roku 2000 je vybrána jako počátek nového tisíciletí. Jak lze z dat dovodit, vždy se jednalo o nadprůměrně vysokou volební účast, rozdíl mezi státní a celonárodní účastí dosahoval v roce 2014 až 18,1 %. V roce 2016, kdy byl zákon o ID s fotografií v platnosti, byla účast vyšší o 7,1 %.

Tabulka 7: Přehled volební účasti ve volbách od roku 2000 do 2016

Rok voleb	Volební účast WI	Volební účast USA	Rozdíl v účasti
2000	67,0 %	55,3 %	11,7 %
2002	44,0 %	40,5 %	3,5 %
2004	72,9 %	60,7 %	12,2 %
2006	50,9 %	41,3 %	9,6 %
2008	69,2 %	62,2 %	3,0 %
2010	49,7 %	41,8 %	7,9 %
2012	70,4 %	58,6 %	11,8 %
2014	54,8 %	36,7 %	18,1 %
2016	67,3 %	60,2 %	7,1 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z Electproject.org. 2018 a Elections.wi.gov, 2020b.

Association for the Advancement of Colored People, proces NAACP v. Walker). Nakonec v březnu 2015 Nejvyšší soud odmítl dovolání v procesu Frank v. Walker a ponechal zákon v platnosti. (Johnson, White 2016)

Z celkového počtu 5 778 708 obyvateľ (k 1. 6. 2016) bylo k 1. 10. 2017 registrováno 3 339 845 obyvateľ. Podľa americkej vládnej organizácie *United States Census Bureau* je starších 18 let celkom 4 490 056 obyvateľ (Census.gov, 2017). Jedná sa teda o 74,4 % registrovaných ľudí, ktorí jsou vekově způsobilí volit. Pro úplnosť ďalej nasleduje Tabuľka 8 s počtom registrovaných ke dňu voleb od roku 2008 do 2016.⁵⁶

Tabuľka 8: Počet registrovaných v letech voleb od 2008 do 2016

Rok voleb	Počet registrovaných ⁵⁷
2008	3 502 196 (k 31. 10. 2008)
2010	3 382 129 (k 3. 8. 2010)
2012	3 515 230 (k 5. 11. 2012)
2014	3 402 741 (k 1. 11. 2014)
2016	3 558 877 (ke 2. 11. 2016)

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z Elections.wi.gov, 2020a.

Ve Wisconsinu je možné sa registrovať štyrmi spôsobmi – poštou, online, na obecním úrade, alebo v deň voleb (EDR). Pri registrácii poštou a online je nutné poslať registračný formulár maximálne do 20 dňů pred voľbami. Online registráciu môžu provásť pouze žadateľ s platným řidičským průkazem, nebo s ID s fotom od DMV. Při žádosti poštou je nutné přiložit důkaz trvalého bydliště v daném státě. Na obecním úrade existuje možnost registrace do posledního pátku před voľbami a vždy je nutné doložit bydliště, stejně jako při registraci v deň voleb. V případě, že řidičský průkaz nebo identifikační karta nejsou platné, volič může předložit poslední čtyři čísla sociálního pojištění. (G.A.B. Staff, 2013, s. 4)

Wisconsin se stal jedním z prvňích států, které přijaly možnost EDR. Došlo k tomu v roce 1976 v balíku spolu s jinými změnami volebního procesu. Lidé tuto možnost využívají, v průměru se jedná o 10 - 15 % voličů, kteří v každých voľbách hlasovali po registraci, či úpravě svých údajů. (G.A.B. Staff, 2013) Průzkum po prezidentských voľbách 2008 ukázal, že 99 % voličů bylo „spíše spokojeno“ nebo „velmi spokojeno“ se svou zkušeností s voľbami (G.A.B. Staff, 2013, s. 6). Mezi

⁵⁶ Data k předchozím ročníkům nebyla na webu k dostání.

⁵⁷ Data se na samotném webu mohou lišit. Liší se například při celkovém počtu registrovaných dle věku a dle okresů. Nikdy se ovšem nejedná o natolik signifikantní rozdíly, aby změnilly samotnou podstatu.

možné následky v případě zrušení EDR by se řadila povinnost zavést požadavky vyplývající z HAVA a NVRA, kterým se díky této registraci Wisconsin vyhnul. Skupina G.A.B. ve své zprávě zjistila, že by stát a jeho partnerské organizace v případě zrušení EDR přišly až o deset milionů dolarů. (G.A.B. Staff, 2013, s. 2-3)

Tabulka 9 přináší přehled s počty registrovaných voličů a odevzdaných hlasů v prezidentských volbách v roce 2016. První údaj představuje počet registrovaných k deadline registrace, tedy 20 dní před volbami. Druhý údaj zahrnuje počet později registrovaných (*Late Registrants*), kteří byli zaregistrováni po deadline. Následuje počet registrovaných občanů při EDR, počet odevzdaných hlasovacích lístků a poslední údaj tvoří počet voličů.

Tabulka 9: Přehled účasti ve volbách v prezidentských volbách 2016

Skupina	Celostátní údaj
Počet registrovaných	3 523 090
Počet později registrovaných	61 505
Počet registrovaných při EDR	381 444
Počet odevzdaných hlasovacích lístků	2 997 276
Počet voličů	2 996 886

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z Census.gov, 2017.

Nutnost předložit ID s fotkou zavedl zákon v roce 2011, ačkoli nebyl v platnosti ještě v jarních volbách v roce 2015. (Haas, 2015) V oddílu 2 tohoto zákona se uvádí, že „*důkaz trvalého bydliště' znamená předložit dokument, který obsahuje jméno jedince, kterému byl vydán, jehož jméno se shoduje se jménem v registračním formuláři, (...) a obsahuje fotografii dané osoby...*“ (Docs.legis.wisconsin.gov, 2011) Jedinou výjimkou jsou případy absenčního hlasování pro vojáky, občany žijící v zahraničí, občany označené jako důvěryhodní voliči, také pro voliče žijící v pečovatelském domě či domově důchodců, či pro lidi s vírou zakazující fotografie. Stát Wisconsin nabízí státní ID zdarma bez nutnosti předložit rodný list.

Celkově se jedná o jeden z nejstriktnějších zákonů v celých USA. Téměř 17 000 registrovaným voličům nebylo umožněno odvolit kvůli danému zákonu (Wines, 2017). Nejvyšší soud sice nařídil, aby bylo každému voliči na základě jeho žádosti vydáno ID zdarma (Elections.wi.gov, 2020c.), toto opatření bylo

ovšem kritizováno jako neefektivní. Na základě dotazníků 160 000 registrovaných ze dvou populačně největších distriktů, kteří v roce 2016 neodvolili, se ukázalo, že 11,2 % nemohlo volit právě kvůli tomuto zákonu. Z toho 6 % nemělo odpovídající formu ID a zbylí nešli k volbám, protože věřili, že by jejich ID nestačilo. Ovlivněni byli také afroameričtí voliči a voliči z nízkopříjmových rodin. (Wines, 2017)

Závěr

V souvislosti s prezidentskými volbami v roce 2016 byl fenomén volebních registrací velmi diskutovaným tématem. Volební registrace byly původně zavedeny proto, aby zabraňovaly podvodům při volbách. Později však cílily především na ztížení hlasovacího práva pro menšiny a imigranty. Dnes jsou registrace obecně pokládány za jeden z hlavních důvodů nízké volební účasti v zemi.

Výrazné změny legislativního rámce prosadil až Kongres ve druhé polovině 20. století a na počátku 21. století. Tehdy registrace prošla vývojem v podobě několika volebních reforem, konkrétně tří hlavních federálních zákonů: Zákonu o volebních právech z roku 1965, Národním zákonu o volebních reformách z roku 1993 a Zákonu na pomoc americkým volbám z roku 2002.

Uplatnění volebního práva doposud není samozřejmostí pro všechny, obzvláště příslušníci menšin a rodiny s nízkými příjmy mohou mít z důvodů přísnějších zákonů pro registraci ztížený přístup k volbám. Lze se legitimně domnívat, že pokud registrace omezují volební účast, pak by jejich zrušení naopak volební účast mohlo posílit. Tím pádem by v Severní Dakotě, jediném státě bez registrací, měla být volební účast nejvyšší. To se ovšem nepotvrdilo. Naopak stát Wisconsin, kde jsou v platnosti jedny z nejpřísnějších registračních zákonů, měl volební účast v roce 2016 vyšší než Severní Dakota. Část veřejnosti a státní zákonodárci jsou proti zrušení registrací, jelikož panují obavy z možných volebních podvodů.

Přístup jednotlivých států k registracím je rozdílný. Zatímco v některých státech se snaží registrace nadále zjednodušovat, například změnou deadlinu registrace, zaváděním možnosti registrace v den voleb či automatické registrace, v jiných státech unie probíhají změny, které přístup k volbám ztěžují. Velmi častým prostředkem takového zpřísnění se stalo zavádění povinného identifikačního průkazu s fotografií při registraci, při hlasování, případně v obou případech.

Literatura zabývajúca sa dopadom federálnych reforiem udáva postupné zvýšenie počtu registrovaných hlavne z rad príslušníkov menšín a nízkopříjmových rodín. Samotná data prezentovaná v tomto textu (pokud jde o poměr registrovaných vůči věkově způsobilým), tuto skutečnost nepotvrdila ve všech případech. Pokud je pominuta skutečnost, že v letech „poločasových“ voleb (*midterm elections*) je zájem voličů o volby nižší, což data potvrdila, růst poměru registrovaných vůči věkově způsobilým se objevil až v případě přijetí posledního zákona v roce 2002. To znamená, že hlavní hypotéza této práce se potvrdila pouze částečně. Následkem VRA a HAVA byl krátkodobý nárůst počtu registrovaných, po přijetí NVRA se celkový počet registrací spíše snížil.

Dalším cílem bylo zjistit, co ovlivnilo poměr počtu registrovaných vůči počtu věkově způsobilých voličů v prezidentských volbách v roce 2016. V tomto případě se jednalo pouze o náhodný vztah a daná kritéria poměr registrovaných neovlivnila. Ve vztahu kritérií k volební účasti v daném roce se již vztah projevil, a to v případě požadavku trvalého pobytu, deadlinu registrací a možnosti registrace v den voleb. Tyto tři faktory v určité míře přímo ovlivnily volební účast v roce 2016. Dílčí hypotéza se tedy potvrdila opět jen zčásti. Prvky zjednodušující registrace voličů dle zjištění neovlivnily počet registrovaných, ovšem některé z nich ovlivnily volební účast.

Téma volebních registrací je nevyčerpatelným zdrojem pro další výzkumné snahy. Zároveň poutá pozornost aktivistů i novinářů, polarizuje demokraty i republikány. Kromě zkoumání vlivu faktorů u jednotlivých voleb se lze zabývat důsledky přijímání nových reforiem, jakými je například automatická registrace. Tato tematika má přirozeně své místo i v souvislosti s již proběhlými prezidentskými volbami v listopadu 2020.

Použité zkratky, jejich význam a překlad

	Absentee voting/registration (Hlasování/registrace v nepřítomnosti)
ACLU	American Civil Liberties Union (Americký svaz občanských svobod)
	Deputy registrar (Zástupce žadatele o registraci)
DMV	Department of Motor Vehicles (Úřad pro motorová vozidla)
EV	Early Voting (Dřívější hlasování)
EAC	Election Assistance Commission (Komise volební asistence)
EDR	Election Day Registration (Registrace v den voleb)
FEB	Federal Election Bill (Federální zákon o volbách, Lodge Force Bill)
FEC	Federal Election Commission (Federální volební rada)
HAVA	Help America Vote Act (Zákon na pomoc americkým volbám)

NAACP	National Association for the Advancement of Colored People (Národní asociace pro podporu barevných lidí)
NVRA	National Voter Registration Act (Národní zákon o volebních registracích) National Voter Registration Day (Národní den volebních registrací) Reconstruction Act (Rekonstrukční zákon)
UOCAVA	Uniformed and Overseas Citizens Absentee Voting Act (Zákon o hlasování v nepřítomnosti uniformovaných občanů a občanů v zámorí)
USA	United States of America (Spojené státy americké) Voting Accessibility for the Elderly and Handicapped Act (Zákon o volební přístupnosti pro starší a hendikepované)
VAP	Voting-Age Population (Občané věkově způsobilí volit)
VRA	Voting Rights Act (Zákon o volebních právech)

Zkratky jednotlivých států

AL	Alabama
AK	Aljaška
AZ	Arizona
AR	Arkansas
CA	Kalifornie
CO	Colorado
CT	Connecticut
DC	Kolumbijský distrikt
DE	Delaware
FL	Florida
GA	Georgie
HI	Havaj
ID	Idaho
IL	Illinois
IN	Indiana
IA	Iowa
KS	Kansas
KY	Kentucky
LA	Louisiana
ME	Maine
MD	Maryland
MA	Massachusetts

MI	Michigan
MN	Minnesota
MS	Mississippi
MO	Missouri
MT	Montana
NE	Nebraska
NV	Nevada
NH	New Hampshire
NJ	New Jersey
NM	Nové Mexiko
NY	New York
NC	Severní Karolína
ND	Severní Dakota
OH	Ohio
OK	Oklahoma
OR	Oregon
PA	Pensylvánie
RI	Rhode Island
SC	Jižní Karolína
SD	Jižní Dakota
TN	Tennessee
TX	Texas
UT	Utah
VT	Vermont
VA	Virginie
WA	Washington
WV	Západní Virginie
WI	Wisconsin
WY	Wyoming

Literatura:

- ABRAMOWITZ, A. 2004. *Voice of the People: Elections and Voting in the United States*. New York: McGraw-Hill, 2004. 264 s. ISBN 978-0072490657.
- ANTUNES, R. 2010. Theoretical models of voting behaviour. In *Exedra* 2010, č. 4. ISSN 1646-9526, s. 145-170.

- BERINSKY, A. J. 2005. The Perverse Consequences of Electoral Reform in the United States. In *American Politics Research*, roč. 33, 2005, č. 4. ISSN 1552-3373, s. 471-491. <https://doi.org/10.1177/1532673X04269419>.
- BRENNANCENTER.ORG. 2020. *Brennan Center for Justice* [online]. Brennancenter.org. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.brennancenter.org/>>.
- BRIANS, C. L., GROFMAN, B. 2001. Election Day Registration's Effect on U.S. Voter Turnout. In *Social Science Quarterly*, roč. 82, 2001, č. 1. ISSN 1540-6237, s. 170-183. <https://doi.org/10.1111/0038-4941.00015>.
- CASES.JUSTIA.COM. 2020. *Memorandum opinion* [online]. Cases.justia.com. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://cases.justia.com/federal/district-courts/north-carolina/ncmdce/1:2018cv01034/80757/120/0.pdf?ts=1577873981>>.
- CENSUS.GOV. 2016. *Voting and Registration Tables* [online]. Census.gov. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.census.gov/topics/public-sector/voting/data/tables.2016.html>>.
- CENSUS.GOV. 2017. *Voting and Registration in the Election of November 2016* [online]. Census.gov. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.census.gov/data/tables/time-series/demo/voting-and-registration/p20-580.html>>.
- COLLINSDICTIONARY.COM, 2020. *Voter registration definition and meaning* [online]. Collins English Dictionary. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/voter-registration>>.
- DOCS.LEGIS.WISCONSIN.GOV. 2011. *Wisconsin Legislature: 2011 Wisconsin Act 23* [online]. Docs.legis.wisconsin.gov. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://docs.legis.wisconsin.gov/2011/related/acts/23>>.
- DMVUSA.COM. 2020. *DMV – Department of Motor Vehicles* [online]. Dmvusa.com. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.dmvusa.com/>>.
- DUDLEY, R. L., GITELSON, A. R. 2002. *American Elections: The Rules Matter*. New York: Longman, 2002. 164 s. ISBN 0-321-08684-8.
- DUFFIN, E. 2019. *Number of registered voters in the United States 1996-2018* [online]. Statista. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.statista.com/statistics/273743/number-of-registered-voters-in-the-united-states/>>.

- DURRETT, D. 2005. *Right to Vote*. New York: Facts On File, 2005. 148 s. ISBN 978-0816056613.
- ELECTIONS.WI.GOV. 2020a. *Voter Registration Statistics | Wisconsin Elections Commission* [online]. Elections.wi.gov. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://elections.wi.gov/publications/statistics/registration>>.
- ELECTIONS.WI.GOV. 2020b. *Wisconsin Voter Turnout Statistics | Wisconsin Elections Commission* [online]. Elections.wi.gov. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://elections.wi.gov/elections-voting/statistics/turnout>>.
- ELECTIONS.WI.GOV. 2020c. *State of Wisconsin \ Elections Board* [online]. Elections.wi.gov. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <https://elections.wi.gov/sites/elections.wi.gov/files/memo/20/photo_id_supreme_court_decision_memo_8_5_14_pdf_17030.pdf>.
- ELECTPROJECT.ORG. 2018. *2016 November General Election Turnout Rates* [online]. Electproject.org. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.electproject.org/home/voter-turnout/voter-turnout-data>>.
- FLIPPEN, A. 2014. *Black Turnout in 1964, and Beyond* [online]. The New York Times. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.nytimes.com/2014/10/17/upshot/black-turnout-in-1964-and-beyond.html>>.
- G.A.B. STAFF. 2013. *Final Report on the Impacts and Costs of Eliminating Election Day Registration in Wisconsin* [online]. Wisconsin Elections Commission. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.elections.wi.gov>>.
- GANT, M. M. 1991. *American electoral behavior: 1952-1988*. Itasca: Peacock, 1991. 209 s. ISBN 978-0875813462.
- HAAS, M. 2015. *Voter Photo ID Requirement Not in Effect for April 2015 Spring Election* [online]. Wisconsin Elections Commission. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.elections.wi.gov>>.
- HAVA. 2002. *Help America Vote Act*. Pub. L. 107-252, 116 Stat. 1666.
- HAWKINS, K., LITTVAY, L. 2019. *Contemporary US Populism in Comparative Perspective (Elements in American Politics)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. 75 s. ISBN 978-1108456821. <https://doi.org/10.1017/9781108644655>.
- HORWITZ, S. 2016. *Nine states shorten deadline for voter registration* [online]. The Washington Post. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.washingtonpost.com/world/national-security/nine-states-shorten->

- deadline-for-voter-registration/2016/10/07/e62b4c92-8cc2-11e6-bf8a-3d26847eed4_story.html>.
- HOYER, S. 2012. *10 Years After the Help America Vote Act, Voters Face New Challenges* [online]. The Huffington Post. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <https://www.huffpost.com/entry/ten-years-after-the-help_b_2040161>.
- JAEGER, A. A. 2017. *North Dakota... The Only State Without Voter Registration* [online]. Library.nd.gov. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.library.nd.gov/statedocs/SecretaryState/votereg-2.pdf>>.
- JOHNSON, S., WHITE, L. 2016. *As Voting Begins, A Look Back At The Fight Over Wisconsin's Voter ID Law* [online]. Wisconsin Public Radio. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.wpr.org/voting-begins-look-back-fight-over-wisconsins-voter-id-law>>.
- KARLAS, J. 2008. Komparatívni prípadová studie. In DRULÁK P. a kol. *Jak zkoumat politiku. Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-385-7. s. 62-91.
- KENNEDY, L., DALY, L., WRIGHT, B. 2016. *Automatic Voter Registration. Finding America's Missing Voters* [online]. Demos. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.demos.org/research/automatic-voter-registration-finding-americas-missing-voters>>.
- KEYSSAR, A. 2009. *The right to vote: the contested history of democracy in the United States*. New York: Basic Books, 2009. 467 s. ISBN 978-0-465-00502-4.
- KING, B. A. 2019. State online voting and registration lookup tools: Participation, confidence, and ballot disposition. In *Journal of Information Technology & Politics*, roč. 16, 2019, č. 3. ISSN 1933-169X, s. 219-235. <https://doi.org/10.1080/19331681.2019.1639581>.
- LEROUX, K., FUSI, F., BROWN, A. G. 2020. Assessing e-government capacity to increase voter participation: Evidence from the U.S. In *Government Information Quarterly*, roč. 37, 2020, č. 3. ISSN 0740-624X, s. 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2020.101483>.
- NATIONAL ASSOCIATION OF SECRETARIES OF STATE. 2017. *NASS Report: Maintenance of State Voter Registration Lists* [online]. National Association of Secretaries of State. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.nass.org/node/1266>>.
- NCSL.ORG. 2020. *Voter Identification Requirements* [online]. Ncsl.org. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.ncsl.org/research/elections-and-campaigns/voter-id.aspx>>.

- NIEMI, R. G., WEISBERG H. F., KIMBALL, D. C. 1984. *Controversies in voting behaviour*. Washington: CQ Press, 1984. 398 s. ISBN 978-0872894679.
- NVRA. 1993. *National Voter Registration Act*. Pub. L. 103-31, 107 Stat. 77.
- REILLY, S., ULBIG, S. G. 2018 *The Resilient Voter: Stressful Polling Places and Voting Behavior*. Lanham: Lexington Books, 2018. 179 s. ISBN 978-1-4985-3352-2.
- ROSENSTONE, S. J., WOLFINGER, R. E. 1978. The Effect of Registration Laws on Voter Turnout. In *The American Political Science Review*, roč. 72, 1978, č. 1. ISSN 1537-5943, s. 22-45. <https://doi.org/10.2307/1953597>.
- ROTHMAN, L. 2016. *For National Voter Registration Day, Here's How Registering to Vote Became a Thing* [online]. TIME. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://time.com/4502154/voter-registration-history/>>.
- SALTMAN, R. G. 2008. *The History and Politics of Voting Technology: In Quest of Integrity and Public Confidence*. New York: Palgrave Macmillan, 2008. 240 s. ISBN 978-0-230-60598-5.
- SHEPEARD, C. 2016. *US Voter Registration Is Highest in History, but What About Turnout?* [online]. Truthout. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://truthout.org/articles/us-voter-registration-is-highest-in-history-but-what-about-turnout/>>.
- STEPHENSON, D. G. 2004. *The Right to Vote: Rights and Liberties Under the Law*. Santa Barbara: ABC-CLIO, 2004. 453 s. ISBN 978-1851096480.
- ŠÁROVEC, D. 2020. Konceptuální a metodologické aspekty výzkumu nových politických stran. In *Politologická revue*, roč. 26, 2020, č. 1. ISSN 1211-0353, s. 67-86.
- TOKAJI, D. P. 2008. Voter Registration and Election Reform. In *William & Mary Bill of Rights Journal*, roč. 17, 2008, č. 2. ISSN 1943-135X, s. 453-506.
- DE VAUS, D. A. 2002. *Analyzing Social Science Data: 50 Key Problems in Data Analysis*. London: SAGE Publications, 2002. 401 s. ISBN 978-0-7619-5938-0.
- VRA. 1965. *Voting Rights Act*. Pub. L. 89-110, 79 Stat. 437.
- WINES, M. 2017. *Wisconsin Strict ID Law Discouraged Voters, Study Finds* [online]. The New York Times. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.nytimes.com/2017/09/25/us/wisconsin-voters.html>>.
- WISCONSIN.GOV. 2020. *Wisconsin.gov Home* [online]. Wisconsin.gov. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.wisconsin.gov>>.
- WISCONSINDOT.GOV. 2020. *Wisconsin DMV Official Government Site – Online services* [online]. Wisconsin.gov. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://wisconsindot.gov/Pages/online-srvcs/online.aspx>>.

WISHNIA, M. 2016. *Voter Turnout in North Dakota Among Highest in US* [online]. Cool 98.7 FM. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://cool987fm.com/voter-turnout-in-north-dakota-among-highest-in-us/>>.

Webové stránky jednotlivých štátů (řazeno abecedně dle názvu státu)

SOS.ALABAMA.GOV. 2020. *Alabama* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://sos.alabama.gov>>.

ELECTIONS.ALASKA.GOV. 2020. *Aljaška* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.elections.alaska.gov>>.

AZSOS.GOV. 2020. *Arizona* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.azsos.gov>>.

PORTAL.ARKANSAS.GOV. 2020. *Arkansas* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://portal.arkansas.gov/>>.

SOS.STATE.CO.US. 2020. *Colorado* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.sos.state.co.us>>.

VOTERREGISTRATION.CT.GOV. 2020. *Connecticut* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://voterregistration.ct.gov>>.

ELECTIONS.DELAWARE.GOV. 2020. *Delaware* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://elections.delaware.gov>>.

DOS.MYFLORIDA.COM. 2020. *Florida* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.dos.myflorida.com>>.

SOS.GA.GOV. 2020. *Georgia* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://sos.ga.gov>>.

ELECTIONS.HAWAII.GOV. 2020. *Havaj* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://elections.hawaii.gov>>.

IDAHOVOTES.GOV. 2020. *Idaho* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.idahovotes.gov>>.

ELECTIONS.IL.GOV. 2020. *Illinois* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.elections.il.gov>>.

FAQS.IN.GOV. 2020. *Indiana* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.faqs.in.gov>>.

SOS.IOWA.GOV. 2020. *Iowa* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://sos.iowa.gov>>.

SDSOS.GOV. 2020. *Jižní Dakota* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://sdsos.gov>>.

SCVOTES.ORG. 2020. *Jižní Karolína* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.scvotes.org>>.

- SOS.CA.GOV. 2020. *Kalifornia* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.sos.ca.gov>>.
- KSSOS.ORG. 2020. *Kansas* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.kssos.org>>.
- ELECT.KY.GOV. 2020. *Kentucky* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.elect.ky.gov>>.
- DCBOE.ORG. 2020. *Kolumbijský distrikt* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.dcboe.org>>.
- SOS.LA.GOV. 2020. *Louisiana* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.sos.la.gov>>.
- MAINE.GOV. 2020. *Maine* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.maine.gov>>.
- ELECTIONS.STATE.MD.US. 2020. *Maryland* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.elections.state.md.us>>.
- SEC.STATE.MA.US. 2020. *Massachusetts* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.sec.state.ma.us>>.
- MICHIGAN.GOV. 2020. *Michigan* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.michigan.gov>>.
- SOS.STATE.MN.US. 2020. *Minnesota* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.sos.state.mn.us>>.
- SOS.MS.GOV. 2020. *Mississippi* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.sos.ms.gov>>.
- SOS.MO.GOV. 2020. *Missouri* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.sos.mo.gov>>.
- SOS.MT.GOV. 2020. *Montana* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://sos.mt.gov>>.
- SOS.NE.GOV. 2020. *Nebraska* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.sos.ne.gov>>.
- NVSOS.GOV. 2020. *Nevada* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://nvsos.gov>>.
- SOS.NH.GOV. 2020. *New Hampshire* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://sos.nh.gov>>.
- NJELECTIONS.ORG. 2020. *New Jersey* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.njelections.org>>.
- ELECTIONS.NY.GOV. 2020. *New York* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.elections.ny.gov>>.

- PORTAL.SOS.STATE.NM.US. 2020. *Nové Mexiko* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://portal.sos.state.nm.us>>.
- SOS.STATE.OH.US. 2020. *Ohio* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.sos.state.oh.us>>.
- OK.GOV. 2020. *Oklahoma* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.ok.gov>>.
- SOS.OREGON.GOV. 2020. *Oregon* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://sos.oregon.gov>>.
- VOTESPA.COM. 2020. *Pensylvánie* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.votespa.com>>.
- ELECTIONS.STATE.RI.US. 2020. *Rhode Island* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.elections.state.ri.us>>.
- NCSBE.GOV. 2020. *Severní Karolína* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://www.ncsbe.gov>>.
- SOS.TN.GOV. 2020. *Tennessee* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://sos.tn.gov>>.
- VOTETEXAS.GOV. 2020. *Texas* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.votetexas.gov>>.
- SECURE.UTAH.GOV. 2020. *Utah* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://secure.utah.gov>>.
- SEC.STATE.VT.US. 2020. *Vermont* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.sec.state.vt.us>>.
- ELECTIONS.VIRGINIA.GOV. 2020. *Virginia* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://www.elections.virginia.gov>>.
- WEI.SOS.WA.GOV. 2020. *Washington* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<https://wei.sos.wa.gov>>.
- ELECTIONS.WI.GOV. 2020. *Wisconsin* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://elections.wi.gov>>.
- SOSWY.STATE.WY.US. 2020. *Wyoming* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://soswy.state.wy.us>>.
- SOS.WV.GOV. 2020. *Západní Virginia* [online]. [cit. 1. 6. 2020]. Dostupné na internetu: <<http://sos.wv.gov>>.